

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE GNIEŹNIĘNSKIM
W ROKU 2014**

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk*

*Wydział Inspekcji
pod kierunkiem Małgorzaty Koziarskiej*

Zatwierdził:

*Zastępca Wielkopolskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska*

Hanna Kończal

Poznań, 2015

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	5
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	8
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	8
3.2.	Monitoring jakości wód.....	10
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	10
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	14
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	15
3.4.	Monitoring hałasu.....	15
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	16
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	17
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	19
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	22
5.	POWAŻNE AWARIE	23

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego w roku 2014. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat gnieźnieński położony jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 1255 km², a zamieszkuje go 145075 osób (stan na dzień 31 grudnia 2014, dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pojezierze Wielkopolsko-Kujawskie,
- w mezoregionach Pojezierze Gnieźnieńskie i Równina Wrzesińska.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- jedną gminę miejską: Gniezno,
- cztery gminy miejsko-wiejskie: Czerniejewo, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo,
- pięć gmin wiejskich: Gniezno, Niechanowo, Kiszkowo, Mieleszyn, Łubowo.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy, użytki rolne zajmują około 73% jego powierzchni (stan na dzień 31 grudnia 2005, dane wg GUS).

Powiat jest zwodociągowany w 95 %, a skanalizowany w 70,6% (stan na dzień 31 grudnia 2013 r., dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 18 komunalnych, mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego (oczyszczalnie ścieków pracujące w 2014 roku). Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość/ Zakład	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2014 /m ³ /
Oczyszczalnie ścieków pracujące w 2014 roku				
1	Łubowo	Łubowo/ Urząd Gminy Łubowo	Łubowo, Fałkowo, Żydówko	Ścieki bytowe 54 660
2		Dzieskanowice/ Urząd Gminy Łubowo	Dzieskanowice, Lednogóra, Rybitwy, Siemianowo	Ścieki bytowe 36 876
3		Przyborowo / Urząd Gminy Łubowo	Przyborowo, Wierzyce, Imielno, Imielenko, Chwałkówko	Ścieki bytowe 22 408
4		Strychowo / Urząd Gminy Łubowo	Owieczki, Myślęcín, Rzegnowo, Strychowo, Woźniki, Pierzyska	Ścieki bytowe 26 084
5	Kiszkowo	Sławno/ Gmina Kiszkowo	Sławno i Skrzetuszewo	31 997
6	Niechanowo	Niechanowo/ Urząd Gminy w Niechanowie	Niechanowo, Nowa Wieś, Mikołajewice, Malczewo, Arcugowo	73 220
7	Trzemeszno	Trzemeszno/ Trzemeszeńskie Przedsiębiorstwo Komunalne	Trzemeszno, Niewolno, Kruchowo	416 222
8		Trzemeszno (Agencja Nieruchomości Rolnej)/ Trzemeszeńskie Przedsiębiorstwo Komunalne	Kamieniec	Ścieki bytowe 5348
9	Mieleszyn	Przysieka / Zakład Usług Komunalnych i Rolniczych z siedzibą w Przysiece	obszar całej gminy	Ścieki bytowe 46 538
10	Witkowo	Małachowo Wierzbiczany / Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie	obszar gminy (miejscowości nie podłączone do sieci kanalizacyjnej Ostrowite Prymasowskie, Gaj, Sokołowo, Świerdzin, Piaski, Folwark, Kołaczkowo, Chładowo, Kamionka, Wiekowo, Strzyżewo Witkowskie, Ruchocinek, Witkówko, Królewiec, Czajki, Ruchocin)	500 255
11	Gniezno	Gniezno / Przedsiębiorstwo	Gniezno	4 578 830

Lp.	Gmina	Miejscowość/ Zakład	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2014 /m ³ /
	(miasto)	Wodociągów i Kanalizacji w Gnieźnie		
12	Gniezno (gmina)	Jankowo Dolne / Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gnieźnie	Jankowo Dolne	53 667
13	Czarniejewo	Czarniejewo / Gmina Czarniejewo	Obszar całej gminy	113 246
14	Kłecko	Zakrzewo /Zakład Gospodarki Komunalnej	Zakrzewo (wodociąg zakładowy)	8120
15		Działyń / Zakład Gospodarki Komunalnej	Bojanice, ,Dębica, Działyń, Kopydłowo,	68 145
16		Kłecko / Zakład Gospodarki Komunalnej	Kłecko, Polska Wieś, Gorzuchowo, Wilkowyja	127 480
17	Kiszkowo	Turostowo / Spółdzielnia Mieszkaniowa w Rybnie Wielkim	część Turostowa	Ścieki bytowe 8709
18		Kiszkowo / Spółdzielnia Mieszkaniowa w Rybnie Wielkim	Kiszkowo, Rybno Wielkie, Łagiewniki Kościelne, Olekszyn, Myszki	127 248

Powiat gnieźnieński wchodzi w skład regionu VII gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim, za wyjątkiem gminy Mieleszyn, która wchodzi w skład regionu I. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W regionie I regionalnymi instalacjami są: kompostownia w Pile (ul. Na Leszkowie 4) oraz składowisko odpadów w Kłodzie, gmina Szydłowo. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi regionu I są: sortownie odpadów w Studzieńcu (gmina Rogoźno) i w Kłodzie; kompostownia w Zofiowie (gmina Czarnków); składowiska odpadów w Sławienku (gmina Lubasz), w Sierakówku (gmina Połajewo), w Marianowie (gmina Wieleń), w Międzybłociu (gmina Złotów), w Zofiowie, w Studzieńcu, w Kopaszynie (gmina Wągrowiec).

W regionie VII brak regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi regionu VII są: sortownia odpadów w Bieganowie (gmina Kołczkowo); składowiska odpadów w Lulkowie (gmina Gniezno), w Miatach (Święte) (gmina Trzemeszno), w Chładowie (gmina Witkowo) oraz w miejscowości Bardo (gmina Września).

Na terenie powiatu w 2014 r. funkcjonowały 3 składowiska odpadów komunalnych i trzy instalacje biogazowe.

Gminy powiatu gnieźnieńskiego należą do następujących związków międzygminnych prowadzących działania z zakresu ochrony środowiska:

Lp.	Nazwa związku międzygminnego	Gminy należące do związku	Zadania
1.	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” z siedzibą w Murowanej Goślinie	gminy: Czerwonak, Kiszkowo, miasto i gmina: Murowana Goślina, Pobiedziska, Skoki i Swarzędz	rozwój turystyki, zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków

2.	Związek Gmin Powidzkiego Parku Krajobrazowego z siedzibą w Powidzu	miasto i gmina: Kleczew, Witkowo gminy: Orchowo, Ostrowite, Powidz, Wilczyn	ochrona wód, ziemi i powietrza Parku, edukacja ekologiczna, promowanie turystyki
----	--	---	--

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2014 jakość powietrza na terenie powiatu gnieźnieńskiego monitorowano w zakresie:

- dwutlenku siarki, tlenków azotu, dwutlenku azotu, ozonu – na stacji automatycznych pomiarów jakości powietrza zlokalizowanej w pobliżu leśniczówki Krzyżówka, w miejscowości Piaski – metodą automatyczną,
- pyłu PM10 oraz ołowiu i benzo(a)pirenu zawartych w pyłe PM10 metodą manualną – w Gnieźnie ul. Paczkowskiego,
- dwutlenku siarki i tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu – metodą pasywną – w jednym punkcie w miejscowości Lednogóra. Metoda pasywna jest metodą wskaźnikową, polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu substancji raz w miesiącu.

W wyniku badań przeprowadzonych w roku 2014:

1. na podstawie pomiarów manualnych:
  - stwierdzono, że liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ pyłu PM10 wynosiła 86, przy dopuszczalnej częstości przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym 35 dni/rok;
  - nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego rocznego pyłu PM10 – stężenie średnie dla roku wynosiło $36,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy wartości dopuszczalnej $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
  - nie odnotowano przekroczeń stężenia ołowiu zawartego w pyłe PM10;
  - odnotowano przekroczenie stężenia średniorocznego dla roku dla benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 – stężenie średnie dla roku wynosiło $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
2. na podstawie pomiarów automatycznych:
  - dla ozonu nie odnotowano przekroczenia liczby dni z przekroczeniem poziomu docelowego ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) w roku kalendarzowym uśrednionej z kolejnych trzech lat (2011–2014), stwierdzając 18 dni przy dozwolonych 25 dniach,
  - nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku siarki – maksymalne stężenie 24-godzinne dwutlenku siarki wynosiło $30,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$, maksymalne stężenie 1-godzinne dwutlenku siarki wynosiło $50,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
  - nie stwierdzono również przekroczeń dla dwutlenku azotu – wartość średnia dla roku wynosiła $7,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym poziomie $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, maksymalne stężenie 1-godzinne dwutlenku azotu wynosiło $43,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy poziomie dopuszczalnym $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
3. na podstawie pomiarów pasywnych nie stwierdzono przekroczeń dla dwutlenku siarki i dwutlenku azotu – stężenie średnie dla roku dwutlenku siarki wyniosło $4,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a dwutlenku azotu – $19,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja poznańska,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat gnieźnieński jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu gnieźnieńskiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀.
- do klasy C – dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀. W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2014 stwierdzono również przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowiskach w Nowym Tomysłu oraz w Wągrowcu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat gnieźnieński	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Dla ozonu wykorzystano średnią z pomiarów z lat 2010–2014, wykonanych w okresie wegetacyjnym (V-VII) na stacji pozamiejskiej w Krzyżówce. Otrzymano stężenie uśrednione 16055,3 µg/m³h, przy poziomie docelowym 18000 µg/m³h. Stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat gnieźnieński	A	A	A

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2014 roku wykonywano w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:
  - raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,
  - raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań,
    - na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
    - na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
    - na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
    - JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
  - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) w punkcie wyznaczonym na potrzeby wymiany informacji między państwami członkowskimi UE z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Wełna do Lutomni,
- Mała Wełna do wypływu z Jez. Gorzuchowskiego,
- Mała Wełna od wypływu z Jez. Gorzuchowskiego do dopł. z Rejowca,
- Mała Noteć,
- Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa,
- Rudnik,

- Wrześnica,
  - Dopływ z jez. Głębokiego,
  - Dopływ ze Sroczyzna,
  - Dopływ z Pomorza,
  - Dopływ z jez. Turostowo,
  - Potok z jez. Sławno,
  - Dopływ z Michalczy.
- oraz jednolite części wód stojących:

- Jezioro Łopienno Pd.,
- Jezioro Kłęckie,
- Jezioro Gorzuchowskie,
- Jezioro Lednica,
- Jezioro Dziadkowskie,
- Jezioro Zioło,
- Jezioro Piotrkowskie (Piotrowskie),
- Jezioro Wierzbiczanskie,
- Jezioro Popielewskie,
- Jezioro Szydłowskie,
- Jezioro Ostrowickie,
- Jezioro Kamienieckie,
- Jezioro Niedzięgiel.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 23 – potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 24 – mała i średnia rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 25 – ciek łączący jeziora.

JCW stojące zaliczono do trzech typów abiotycznych:

- 2a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o małym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2014 obejmował JCW:

- Mała Wełna od wypływu z Jez. Gorzuchowskiego do dopł. z Rejowca – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu gnieźnieńskiego, w miejscowości Zakrzewo (49,5 km biegu rzeki), badania wykonywane w ramach monitoringu obszarów chronionych siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;
- Mała Wełna do wypływu z Jez. Gorzuchowskiego – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu gnieźnieńskiego, w miejscowości Biskupice (66,0 km), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych;
- Wełna do Lutomni – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu gnieźnieńskiego, w miejscowości Łabiszynek (3,0 km), badania wykonywane w ramach monitoringu obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych;

- Jezioro Kłęckie – badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego oraz operacyjnego;
- Jezioro Wierzbiczańskie – badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego;
- Jezioro Niedzięgiel – badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu obszarów chronionych:
  - przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;
  - siedlisk lub gatunków dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę **stanu wód** składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
  - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
  - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
  - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Ocena stanu wód płynących na terenie powiatu gnieźnieńskiego za 2014 rok

W JCW Mała Wełna od wypływu z Jez. Gorzuchowskiego do dopł. z Rejowca stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (makrofity, makrobezkręgowce bentosowe) oraz elementy fizykochemiczne (ChZT_{Cr}, azot Kjeldahla). JCW nie spełniła wymagań postawionych dla obszarów chronionych. Ponadto stwierdzono dobry stan chemiczny.

W JCW Mała Wełna do wypływu z Jez. Gorzuchowskiego stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały elementy

fizykochemiczne (azot Kjeldahla; fosforany). JCW nie spełniła wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

W JCW Welna do Lutomni stwierdzono słaby stan ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydował element biologiczny – fitobentos. JCW nie spełniła wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

Poniżej przedstawiono ocenę stanu wód płynących na terenie powiatu gnieźnieńskiego za 2014 rok.

Nazwa ocenianej JCW	Mała Welna od wypływu z Jez. Gorzuchowskiego do dopl. z Rejowca	Mała Welna do wypływu z Jez. Gorzuchowskiego	Welna do Lutomni
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Mała Welna – Zakrzewo	Mała Welna - Biskupice	Gnieźnieńska Struga - Łabiszynek
Typ abiotyczny	24	25	25
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	TAK	NIE	NIE
Program monitoringu	MOC	MO; MOC	MOC
Klasa elementów biologicznych	III	I	IV
Klasa elementów hydromorfologicznych	II	II	II
Klasa elementów fizykochemicznych	PPD	PSD	PSD
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	II	nie badano	nie badano
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	SŁABY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK	TAK	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	NIE	NIE	NIE
STAN CHEMICZNY	DOBRY	nie badano	nie badano
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	ZŁY	ZŁY	ZŁY
STAN WÓD	ZŁY	ZŁY	ZŁY

PPD – poniżej potencjału dobrego

PSD – poniżej stanu dobrego

NIE – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Stan ekologiczny JCW naturalnej	
Potencjał ekologiczny JCW silnie zmienionej	

Ocena stanu wód jeziornych na terenie powiatu gnieźnieńskiego za 2014 rok

Nazwa ocenianej JCW	Jeziro Wierzbiczańskie
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	jez. Wierzbiczańskie - stan. 01
Typ abiotyczny	3a
Silnie zmieniona jcw	NIE
Program monitoringu	MO
Klasa elementów biologicznych	I
Klasa elementów hydromorfologicznych	I
Klasa elementów fizykochemicznych	DOBRY
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	DOBRY

STAN EKOLOGICZNY	BARDZO DOBRY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	NIE
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie badano
STAN CHEMICZNY	DOBRY
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie oceniano
STAN WÓD	DOBRY

W JCW Jezioro Wierzbiczańskie elementy biologiczne zostały zaklasyfikowane w stanie bardzo dobrym (fitoplankton – I klasa), a wszystkie oceniane wskaźniki fizykochemiczne osiągnęły stan dobry, czego wynikiem jest osiągnięcie bardzo dobrego stanu ekologicznego. Stan chemiczny został oceniony jako dobry, ponieważ wszystkie badane wskaźniki chemiczne nie przekroczyły dopuszczalnych wartości. JCW Jezioro Wierzbiczańskie osiągnęło dobry stan wód.

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego zlokalizowane są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych trzeciorzędowy *Subzbiornik Inowrocław-Gniezno* (GZWP nr 143) i *Dolina Kopalna Wielkopolska* (GZWP nr 144), który jest zbiornikiem czwartorzędowym o znacznej głębokości zalegania warstwy wodonośnej.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu gnieźnieńskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
143	Subzbiornik Inowrocław - Gniezno	Tr	porowy	120	96
144	Dolina kopalna Wielkopolska	Qk	porowy	60	480

Objaśnienia:

Q_k – utwory czwartorzędowe w dolinach kopalnych

Tr – trzeciorzęd

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to zostało wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną. Oznacza ono określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu gnieźnieńskiego 4 JCWPd: nr 42, 43, 62 i 63.

W roku 2014 badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu gnieźnieńskiego prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, który prowadzi monitoring wyłącznie na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w zakresie umożliwiającym ocenę wpływu związków azotu pochodzących z gospodarki rolnej na jakość wód podziemnych.

Wyniki monitoringu wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

Na obszarze powiatu zlokalizowany jest obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych OSN w zlewni rzeki Strugi Bawół (NVZ6000PO7S). Badania prowadzono w studni zlokalizowanej w miejscowości Witkowo, ujmującej wody czwartorzędowe, podatne na zanieczyszczenia antropogeniczne.

Ocena jakości wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2014 /według WIOŚ/

Obszar OSN	Ujęcie	Średnie stężenie azotanów /mg NO ₃ /l/	Wynik badań	Użytkowanie terenu
zlewni rzeki Strugi Bawół (NVZ6000PO7S)	Witkowo	0,45	wody niewrażliwe na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego (poniżej 40 mg NO ₃ /l)	Zabudowa wiejska i grunty orne

Wody nie wykazały zagrożenia zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego; ujęcie będzie nadal monitorowane przez WIOŚ.

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Celem badań jakości gleby i ziemi jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu gnieźnieńskiego 2 punkty - w miejscowościach Zdziechowa w gminie Gniezno i Popielewo w gminie Trzemeszno.

Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Informacje o wynikach badań i ocenę jakości gleby zawarto w *Informacji o stanie środowiska oraz wynikach działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2012*. Rozpoczęcie piątego cyklu badań zaplanowano na rok 2015, wyniki dostępne będą w roku 2018.

3.4. MONITORING HAŁASU

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu gnieźnieńskiego przebiegają drogi: ekspresowa S5 Gniezno – Poznań, krajowe nr 5 Świecie – Lubawka i nr 15 Trzebnica - Ostróda, a także drogi wojewódzkie nr: 190 Krajenka – Gniezno, 197 Sławica – Gniezno, 260 Gniezno – Wólka i 434 Łubowo – Rawicz. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie nr: 281 Oleśnica – Chojnice, 353 Poznań Wschód – Żeleznodorożnyj, 377 Gniezno Winiary – Sława Wielkopolska.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli hałas przekraczający wartości dopuszczalne powstaje w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia. Nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, tak ważne jest uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2014 pomiary poziomów PEM prowadzono w dwóch punktach – w Gnieźnie przy ulicach Orzeszkowej 27 i Powstańców Wlkp. 22, wytypowanych do badań w kategorii *centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy*.

Zmierzone poziomy składowej elektrycznej pola wynosiły odpowiednio 0,65 V/m i 0,51 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tych samych punktach badania przeprowadzono w roku 2011 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2014, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- sortowniach,
- biogazowniach,
- kompostowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Biogazownie

W powiecie gnieźnieńskim w gminie Gniezno znajdują się dwie instalacje biogazowe i jedna biogazownia rolnicza w gminie Kłecko. W miejscowości Lulkowo jest jedna instalacja biogazowa, pobierająca biogaz ze składowiska odpadów komunalnych. Właścicielem instalacji jest Ener-G Polska Sp. z o.o. w Warszawie. Z kolei w drugiej biogazowni, biogaz pozyskuje się z fermentacji osadów ściekowych w oczyszczalni ścieków w Gnieźnie, która należy do PWiK w Gnieźnie Sp. z o.o. W kwietniu 2014 r. uruchomiona została biogazownia rolnicza w miejscowości Działyń, której właścicielem i zarządzającym jest Biogaz Działyń Sp. z o. o., biogaz pozyskuje się z procesu fermentacji metanowej substratów organicznych pochodzenia rolniczego.

Spalarnie, kompostownie, sortownie

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2014 nie było funkcjonujących spalarni, kompostowni i sortowni odpadów.

Składowiska odpadów

W roku 2014 na terenie powiatu gnieźnieńskiego eksploatowano 3 składowiska odpadów komunalnych w miejscowościach: Lulkowo, Miaty (Święte), Chładowo; znajduje się też 6 składowisk nieeksploatowanych.

Wykaz składowisk w fazie eksploatacyjnej na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2014

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2014 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{2/}	Typ składowiska ^{3/}
1	Gniezno	Lulkowo	25992,43	22,37	1994	1,2,3,4,6	IN
2	Trzemeszno	Miaty (Święte)	6556,26	3,5	1995	1,2,3,4,6	IN

3	Witkowo	Chładowo	6211,18	3,0	2003	1,2,3a,4,5	IN
---	---------	----------	---------	-----	------	------------	----

Objaśnienia:

- /1/ powierzchnia całkowita składowiska - to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do właściciela składowiska;
- /2/ posiadane decyzje: **1** decyzja lokalizacyjna, **2** pozwolenie na budowę, **3** decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, **3a** decyzja zatwierdzająca instrukcję prowadzenia składowiska, **4** pozwolenie na użytkowanie, **5** zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, **6** pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton.
- /3/ typ składowiska: **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/ decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Kiszkowo	Turostówko	2,19	1987	2004/2010	w trakcie
2.	Łubowo	Leśniewo	0,32	1993	2003/2004	zakończona
3.	Kłecko	Brzozogaj	0,65	1989	2009/2012	w trakcie
4.	Czerniejewo	Czerniejewo	1,26	1988	2006/2005	zakończona
5.	Niechanowo	Nowa Wieś Niechanowska	1,8	1973	2003/2011	w trakcie
6.	Trzemeszno	Pasieka	13,07	1995	2007/2008	zakończona

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21, z późn. zm.) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/ pozwoleniu zintegrowanym/ zezwoleniu na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie (do 23.01.2015 r.) złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2014 na składowiskach w fazie eksploatacyjnej i w fazie poeksploatacyjnej na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Lulkowo	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy/roku	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	brak pomiaru ³	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
2	Miaty (Święte)	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
3	Chładowo	wymagane ¹	4 razy w roku	nie dotyczy	4 razy/rok	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
		wykonane ²	4 razy w roku	nie dotyczy	4 razy/rok	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
4	Turostówko	wymagane ¹	2 raz/rok (tylko poziom wód)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	brak pomiaru ⁶	nie dotyczy
5	Leśniewo	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
6	Brzozogaj	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	4 razy w roku	brak pomiaru ⁴	nie dotyczy	brak pomiaru ⁵	raz w roku	nie dotyczy
7	Czerniejewo	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
8	Nowa Wieś Niechanowska	wymagane ¹	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy
9	Pasieka	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy

Objaśnienia:

1-częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane decyzją wpisano nie dotyczy.

2 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2014

3 – brak wody w stawie

4 – brak instalacji odciekowej

5 - brak instalacji do ujmowania gazu składowiskowego

6 – brak reperów geodezyjnych

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.

Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód.

Jednolite części wód badane w 2014 r. wykazały:

– JCW Mała Wełna od wypływu z Jez. Gorzuchowskiego do dopł. z Rejowca, JCW Mała Wełna do wypływu z Jez. Gorzuchowskiego, JCW Wełna do Lutomni – zły stan wód;

– JCW Jezioro Wierzbiczańskie osiągnęło bardzo dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny i dobry stan wód.

Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków) oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.

Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równolegle sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

3. Na obszarze powiatu położone są 4 JCWPd, Badania wód podziemnych wykonano w 2014 r. tylko pod kątem zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego – nie stwierdzono wpływu sektora rolniczego na jakość wód badanego ujęcia.
4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu gnieźnieńskiego do badań wytypowano 2 punkty w miejscowościach Zdziechowa w gminie Gniezno i Popielewo w gminie Trzemeszno. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.
W roku 2014 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu gnieźnieńskiego.
6. Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku. W roku 2014 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami
  - a) na terenie powiatu w roku 2014 funkcjonowały 3 składowiska odpadów komunalnych oraz trzy instalacje biogazowe – w jednej źródłem biogazu było składowisko odpadów, w drugiej proces fermentacji osadów ściekowych w oczyszczalni ścieków, a w trzeciej proces fermentacji metanowej substratów organicznych pochodzenia rolniczego,
  - b) na terenie powiatu nie było funkcjonujących spalarni, sortowni ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych,
  - c) ilość składowanych odpadów na składowiskach w Chładowie i Miatach (Święte) była większa w porównaniu do roku 2013, natomiast na składowisku w Lulkowie zdeponowano mniejsze ilości odpadów niż w roku 2013,
  - d) na terenie powiatu znajduje się 6 składowisk odpadów, które posiadają decyzje na zamknięcie, na 3 z nich rekultywacja została zakończona, na 3 składowiskach trwają prace rekultywacyjne,

- e) na 2 składowiskach zamkniętych nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów; na składowisku eksploatowanym w Lulkowie nie wykonano pomiaru wód powierzchniowych ze względu na brak wody w stawie.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2014 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba							Decyzje wymierzające kary	
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	mandatów karnych	decyzji ustalających termin i wstrzymujących	wniosków o ukaranie do sądów	wniosków do organów ścigania	liczba	kwota /tys. zł/
Miasto i Gmina Czarniejewo	26	4	3						
Gmina Gniezno	23	5	4						
Miasto Gniezno	64	9	4				1	4	455,153
Gmina Kiszkowo	17	2	1					1	3,00
Gmina Kłecko	12	4	4	2/800				1	1,00
Gmina Łubowo	20	5	5					1	1,00
Gmina Mieleszyn	6	1	1	1/200					
Gmina Niechanowo	16	2	1						
Miasto i Gmina Trzemeszno	31	6	2					1	5,528
Miasto i Gmina Witkowo	18	4	3	1/100				1	10,00
Powiat gnieźnieński	233	42	28	4/1100			1	9	475,681

Zakłady, posiadające instalacje podlegające obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego (IPPC):

1. AGRI PLUS Sp. z o.o. w Poznaniu ul. Marcelińska 92/94, 60-324 Poznań ferma trzody chlewnej w m. Turostowo, gm. Kiszkowo
2. Prywatne Gospodarstwo Rolne Sylwia Bryjak, Anna Bryjak, Monika Bryjak ul. Czarnieckiego 10a w Kłecku, Ferma kur w Dziekanowicach 22
3. Prywatne gospodarstwo Rolne Grażyna Bryjak ul. Czarnieckiego 10a w Kłecku Ferma kur w Dziekanowicach 14
4. Prywatne gospodarstwo Rolne Grażyna Bryjak ul. Czarnieckiego 10a w Kłecku, Ferma Kur Kłecko
5. Gospodarstwo Rolne – Hodowla Drobiu Marek Stachowiak, Pruchnowo 7, 62-271 Działyn
6. Specjalistyczne Gospodarstwo Rolne Bartosz Przybylski Ferma Drobiu w Kędzierzynie 28

gm. Niechanowo

7. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gnieźnie ul. Staszica 13, 62-200 Gniezno Instalacja ul. Spichrzowa 18
8. PAROC Polska Sp. z o.o. ul. Gnieźnieńska 4, 62-240 Trzemeszno
9. URBIS Sp. z o.o. ul. Chrobrego 24/25, 62-200 Gniezno składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. LULKOWO
10. Remondis Aqua Trzemeszno Sp. z o.o., ul. 1 Maja 21, 62-240 Trzemeszno, Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w m. Miaty (dawniej Trzemeszeńskie Przedsiębiorstwo Komunalne)
11. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "AGROMIL" Sp. z o.o., Więclawice 1, 88-140 Gniewkowo, Ferma Tuczcu Trzody Chlewnej Kierzkowo
12. Prefere Resins Poland Sp. z o.o., ul. Fabryczna 4, 62-240 Trzemeszno (dawniej Dynea Sp. z o.o.)

Wszystkie jednostki posiadają wymagane prawem pozwolenia zintegrowane.

5. POWAŻNE AWARIE

W 2014 roku na terenie powiatu gnieźnieńskiego znajdował się jeden zakład zakwalifikowany do grupy Zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii (Prefere Resins Poland Sp. z o.o ul. Fabryczna 4, Trzemeszno) (dawniej Dynea Spółka z o.o., Trzemeszno) oraz jeden zakład zaklasyfikowany do Zakładów o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnych awarii (KORLEN” Sp. z o.o. Mąkownica, gm. Witkowo dz. Nr 364 ark. 1).

Zakłady Chemiczne GAMIX, Jankowo Dolne zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2014 na terenie powiatu gnieźnieńskiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.